

U S N E S E N Í

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Radmily Baďurové a soudkyň JUDr. Šárky Žmolilové a Mgr. Šárky Bokůvkové v právní věci žalobců **a) Patrika H.**, nar. xxx, bytem xxx, **b) Barbary H.**, nar. xxx, bytem xxx, oba zastoupeni JUDr. Hanou Skotnicovou, advokátkou se sídlem Ostrava-Moravská Ostrava, Na Hradbách 3, proti žalovanému **ZO ČSOP Nový Jičín 70/02**, se sídlem Bartošovice č.p. 146, IČ: 47657901, **o určení dědiců**, k odvolání žalobců proti rozsudku Okresního soudu v Ostravě ze dne 21.9.2015, č.j. 32C 76/2013 - 92,

t a k t o :

Rozsudek okresního soudu se **zrušuje** a věc se **vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem okresní soud zamítl žalobu, kterou se žalobci domáhali určení, že jsou dědici zůstavitele Františka H., nar. xxx, zemřelého dne xxx, naposledy bytem xxx (odstavec I. výroku) a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (odstavec II. výroku).

Tento rozsudek napadli včasným odvoláním oba žalobci a domáhali se jeho změny v tomto smyslu, že bude žalobě vyhověno. Odvolatelé zpochybnili skutkové i právní závěry okresního soudu. Namítli, že institut vydědění je krajním řešením, jímž může zůstavitel vyřešit vztahy k dědicům jen pro jejich hrubě nevhodné chování

ke své osobě (I.ÚS 295/10). V řízení však bylo prokázáno, že nikoliv synové zůstavitele, ale zůstavitel sám neměl zájem o kontakt s nimi a jejich zájem odmítal. Za této situace nelze přijmout závěr okresního soudu o tom, že je nutno respektovat projev vůle zůstavitele a poskytnout jeho vůli principiální ochranu, tedy upřednostnit právo morální nad právem zákonným. Nedošlo-li k naplnění důvodů vydědění ve vztahu k synům zůstavitele, tím spíše nemohlo dojít k tomu, aby se účinky vydědění vztahovaly i na potomky synů jmenovitě na oba odvolatele. Zamítavé rozhodnutí okresního soudu je nesprávné, neboť odporuje dobrým mravům.

Žalovaný v písemném vyjádření navrhoval potvrzení napadeného rozsudku.

Z podnětu včasného odvolání žalobců přezkoumal odvolací soud napadený rozsudek včetně řízení, které předcházelo jeho vydání, podle ust. § 206 odst. 1 a § 212 věty první o.s.ř. ve znění účinném do 31.12.2013 (dále jen o.s.ř.) se závěrem, že prozatím nejsou splněny podmínky ani pro potvrzení, ani pro změnu tohoto rozsudku, a to z jiných důvodů, než které namítali odvolatelé.

Okresní soud zamítl žalobu o určení dědického práva obou žalobců po zůstaviteli Františku H., zemřelém dne xxx, z toho důvodu, že ačkoliv nebyly dány důvody vydědění vůči otci žalobců, je třeba primárně respektovat projev vůle zůstavitele a poskytnout jeho vůli principiální ochranu (viz nález Ústavního soudu sp.zn. I.ÚS 625/2003).

Toto rozhodnutí považuje odvolací soud z důvodů níže uvedených za předčasné a tedy nesprávné.

V řízení bylo mimo jiné prokázáno, že oba žalobci byli k podání předmětné žaloby odkázáni usnesením Okresního soudu v Ostravě ze dne 27.2.2013 sp.zn. 99D 254/2013 a spolu s nimi byl k podání předmětné žaloby odkázán i syn zůstavitele František H. mladší. Týmž usnesením pak bylo dědické řízení přerušeno do doby rozhodnutí o této sporné skutečnosti. Zůstavitel František H. starší totiž zanechal závěť odkazující veškerý svůj majetek žalovanému a zároveň listinu o vydědění svých synů Petra H. a Františka H. s tím, že účinky tohoto vydědění se vztahují i na potomky jmenovaných. Odvolatelé jsou potomky Petra H., který zemřel dne xxx.

Okresní soud pochybil, když předmětnou žalobu projednal a rozhodl o ní věcně, aniž by před tím vyhodnotil otázku věcné legitimace účastníků.

V řízení o určení dědického práva zahájeného žalobou podle usnesení vydaného v řízení o dědictví ve smyslu § 175k odst. 2 o.s.ř. (o kterýžto případ jde

právě v této věci) se okruh účastníků tohoto sporného řízení musí shodovat s okruhem účastníků v řízení o dědictví, neboť z hlediska hmotného práva jsou všichni tito účastníci nerozlučnými společníky podle § 91 odst. 2 o.s.ř.

Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí sp.zn. 21Cdo 698/2007 vyslovil závěr, že určí-li žalobce okruh účastníků sporného řízení v návrhu na jeho zahájení (§ 90 o.s.ř.) odchylně od okruhu účastníků řízení o dědictví a jako žalované označí jen některého z nich, nemůže být žalobě vyhověno pro nedostatek věcné legitimace vyplývající z hmotného práva, neboť se řízení neúčastní všichni nerozluční společníci (§ 91 odst. 2 o.s.ř.).

Tento závěr se uplatní pouze za předpokladu, že usnesení, kterým byli „sporní dědicové“ odkázáni k podání předmětné žaloby, splňovalo všechny požadavky vymezené ust. § 175k odst. 2 o.s.ř., konkrétně obsahovalo mimo jiné též údaj o tom, proti komu má odkázaný účastník žalobu podat tehdy, jestliže další (společně s ním na podání žaloby odkázaný) účastník žalobu ve lhůtě nepodá. Není-li tento údaj v odkazujícím usnesení uveden, je na okresním soudu, aby v tomto ohledu poučil účastníky sporného řízení sám. Tato otázka byla vyřešena Nejvyšším soudem v rozsudku ze dne 28.11.2012 č.j. 21Cdo 1876/2011 - 109 se závěrem, že odkazují-li soud v řízení o dědictví k podání žaloby ve smyslu ust. § 175k odst. 2 o.s.ř. společně více účastníků, musí alespoň v odůvodnění usnesení poučit odkázané účastníky o tom, že jejich žaloba musí směřovat také proti tomu z nich, který by včas žalobu nepodal, popř. že to alespoň musí být z odůvodnění usnesení zřetelně zřejmé. V opačném případě by totiž poučení soudu v řízení o dědictví bylo neúplné, neboť by vyzývalo k podání žaloby proti okruhu účastníků, který však - v případě nepodání žaloby, byť jen jedním z odkázaných účastníků - není úplný. Proto je třeba, aby poučení soudu v řízení o dědictví v těchto případech obsahovalo rovněž poučení pro případ, že některý z odkázaných dědiců žalobu nepodá. Z obsahu usnesení vydaného podle ust. § 175k odst. 2 o.s.ř. musí tedy být zřejmé, že v žalobě odkázaný účastník, který žalobu ve lhůtě nepodal, musí v řízení o určení dědického práva vystupovat na straně žalovaných.

V posuzované věci jde o skutkově srovnatelnou situaci, neboť usnesení, jímž byli odvolatelé odkázáni k podání předmětné žaloby, poučení v rozsahu výše uvedeném neobsahovalo a takové poučení nebylo účastníkům poskytnuto ani okresním soudem. Z obsahu spisu je přitom zřejmé, že jeden z odkázaných účastníků (František H. vystupující v řízení dokonce jako svědek) žalobu nepodal a nestal se účastníkem tohoto řízení ani na straně žalované.

V dalším řízení proto bude na okresním soudu, aby v souladu s výše uvedenými závěry poučil žalobce o tom, proti komu mají žalobu podat a teprve poté podle procesní situace o žalobě znovu rozhodl.

Z toho důvodu odvolací soud zrušil napadený rozsudek okresního soudu podle § 219a odst. 1 písm. a) o.s.ř. a věc vrátil okresnímu soudu k dalšímu řízení podle § 221 odst. 1 písm. a) o.s.ř.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí **je dovolání přípustné**, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak.

Dovolání je možno podat do dvou měsíců od doručení rozhodnutí odvolacího soudu u soudu, který rozhodoval v prvním stupni, k Nejvyššímu soudu ČR v Brně.

V Ostravě dne 29. ledna 2016

Za správnost vyhotovení:
Eva Gergišáková

JUDr. Radmila Baďurová v.r.
předsedkyně senátu